

NEDERLAND

1. Babi pangang met stokjes

Yes, gelukt! Rob schuift vlug op de stoel tegenover Lian. Met bowlen had hij de pech dat hij in een andere groep zat, maar nu heeft hij het mooi voor elkaar. Hij kijkt naar de overkant van de tafel. Bruine ogen, dik zwart haar tot op de schouders en een klein neusje. Ja, Lian is echt het leukste meisje van de hele klas!

‘Goed gescoord, Lian?’

‘Mmm, niet echt. Jij?’

‘Meeste punten van iedereen. Drie keer strike!’

‘Wow, goed zeg!’

Lians tweelingzus Jia ploft naast Rob neer.

‘Volgende keer sta ik bovenaan.’

‘Dat zeg jij’, bromt Rob. ‘Ik moet het nog zien.’

‘Met jouw verjaardag?’ Uitdagend kijkt Jia hem aan.

Rob haalt zijn schouders op. Het duurt nog een paar maanden voor hij dertien wordt. Bovendien vinden zijn vader en moeder het vast te duur om met acht klasgenoten te bowlen en daarna ook nog eens te chinezen. Voor de ouders van Lian en Jia is dat een ander verhaal, omdat zij dit Chinese restaurant runnen. Ze lopen af en aan met grote bakken en zetten die op de tafels die een paar meter verderop staan opgesteld.

Het water loopt Rob in de mond. ‘Het ruikt fantastisch!’
‘Het smaakt ook fantastisch’, lacht Lian.
Rob blijft haar even aanstaren. Die kuiltjes in haar wangen ... Supergrappig!
Oeps, werd er iets gevraagd?
Lians moeder staat bij de tafel.
‘Wat willen jullie drinken?’
‘Appelsap, alstublieft.’
‘Voor mij graag een colaatje’, zegt Rob.
Lians broer zet een warmhoudplaat tussen hen in. ‘Uitkijken, hoor. Hij is warm.’
Als ze allemaal aan tafel zitten, tikt Lians vader met zijn vork tegen zijn bord om stilte te vragen. ‘Eet smakelijk’, zegt hij, nadat hij hardop heeft gebeden. Meteen schieten twee meisjes aan het andere eind van de tafel over-eind.
‘Ho even!’ roept een jongen die vlak bij hen zit. ‘De jarigen mogen eerst!’
‘O, sorry, Jia en Lian.’ De meiden gaan zitten, maar komen direct weer overeind als de tweeling met een vol bord van het buffet terugkomt.
‘Ik rammel’, hoort Rob het ene meisje zeggen.
Nou, anders hij wel. Hij laadt zijn bord lekker vol en begint snel te eten. Pas als de helft op is, neemt hij de tijd om een slok cola te nemen. ‘Nasi, babi pangang, tjaptjoi, ze kunnen mij er midden in de nacht voor wakker maken. Ik wil altijd wel Chinees eten!’

Schuin tegenover hem klinkt gegrinnik. 'Echt Chinees eten is heel wat anders, hoor.'

'Wat zei je?' Verbaasd kijkt hij naar de oudere zus van Jia en Lian.

'Denk je echt dat ze dit in China eten?'

Hij fronst zijn wenkbrauwen. 'Geen babi pangang? Of saté?'

'Nope. In China eten ze juist heel veel groenten. Gebakken aubergine met ui en groene bonen, Chinese kool, broccoli in knoflooksaus met ...'

'... tofu en gestoomd varkensvlees.' Lian likt rondom haar lippen. 'Superlekker!'

Rob krabt op zijn hoofd. Hij betwijfelt of dat allemaal net zo lekker is als dit hier.

'En je eet er natuurlijk met stokjes!' roept Jia.

Onmiddellijk staat haar oudere zus op en pakt een paar stokjes uit een la. 'Hier. Probeer maar.'

Jia laat zien hoe hij ze moet vasthouden. Hij probeert haar na te doen, maar dat valt niet mee. Die dingen schieten steeds een andere kant op. Met veel moeite krijgt hij een stukje vlees in zijn mond, maar de rijstkorrels ... Wat een gedoe!

Lian heeft intussen ook een stel stokjes gepakt en werkt haar eten achterelkaar naar binnen.

'Wow, hoe krijg je dat voor elkaar?'

'Gewoon oefenen. Maar jij mag wel met je vork eten, hoor.'

'Dat lijkt me een beter plan.' Meteen legt hij de stokjes naast zijn bord. 'Geef mij maar een mes en een vork. En babi

pangang', glundert hij, terwijl hij een grote hap vlees met oranje saus neemt.

'Weten jullie hoe Chinezen Nieuwjaar vieren?' roept een van de jongens aan het andere eind van de tafel.

'Met drakenfiguren?' verzint een meisje.

'Nee. Met babi páng-gáng!' De laatste lettergrepen zegt Luuk zo hard alsof hij op hetzelfde moment een paar rotjes neergooit.

Flauw. Rob poetst zijn mond schoon met zijn servet en kijkt naar Lian. Die heeft zulke moppen vast wel vaker gehoord.

'En weet je wat geld is in het Chinees?' Luuk weet van geen ophouden. 'Pingping! En belasting noemen ze pingping foetsie!'

Lians ouders glimlachen. Toch vraagt Rob zich af of of deze grappen wel echt leuk vinden. Vlug begint hij over wat anders. 'Tof dat we hier als groep kunnen eten, zonder andere mensen.'

'Op maandag zijn we altijd gesloten', vertelt Lian. 'Vandaar.' Rob kijkt het restaurant rond. Er zijn geen Boeddhabeelden of -schilderijen zoals in andere Chinese restaurants. Wel hangen er boven alle tafels rode lantaarns en aan de muren hangen schilderijen met bergen en meren.

'Gaan jullie weleens op vakantie naar China?'

'We zijn er twee jaar geleden nog geweest!' roept Jia enthousiast. 'We gingen naar onze oom en tante en onze neef Shing. Die is net zo oud als wij. Ze wonen in Chengdu, een stad met bijna net zoveel inwoners als in heel Nederland. Shing

woont daar in een megahoge flat. Bijna de hele stad bestaat uit flats. Het is er verschrikkelijk druk op straat, de lucht is smerig en ...'

'Het is er ook heel mooi', brengt Lian er zachtjes tussenin. 'Weet je nog dat we naar dat park gingen met die waterval en negen blauwe meren? We zagen er zelfs een witliphert!' 'Zou je in China willen wonen?' vraagt Rob.

Lian fronst nadenkend haar voorhoofd, maar voor ze iets kan zeggen, proest Jia: 'Kan niet, dan hadden wij niet eens bestaan!'

Plotseling wordt het stil aan tafel. Iedereen kijkt naar Jia. 'Ja echt. In China mocht je tot 2015 maar één kind hebben.' Ze knikt met haar hoofd naar haar oudere broer en zus. 'Dus dan waren Lian en ik er niet eens geweest!'

Van alle kanten komen verbaasde reacties.

'Maar één kind?'

'Saai!'

'Dan word je lekker verwend!'

Rob mompelt: 'Dan krijg je natuurlijk de duurste smartwatch en de allernieuwste telefoon.'

'Mooi niet.' Lian heeft zijn woorden opgevangen. 'Onze neef Shing heeft een heel gewone smartphone en daar mag hij amper mee appen van zijn ouders.'

'Waarom niet?'

'Te gevaarlijk.'

'Hoezo?' Rob kijkt haar verwonderd aan. Net wil Lian uitleg geven als haar broer het overneemt.

‘Shings ouders doen dat voor de veiligheid. Via allerlei systemen kan de regering je volgen op je telefoon. Ze slaan je persoonlijke gegevens op. En als je iets zegt wat tegen de Communistische Partij ingaat, kun je een boete krijgen of opgepakt worden.’

Ongelovig schudt Rob zijn hoofd. ‘Dat lijkt me zwaar overdreven.’

‘Het is echt waar.’ Jia knikt heftig. ‘In China houdt de regering in de gaten wat je doet. Niet alleen op je telefoon, maar ook bijvoorbeeld op straat. Er zijn steden waar camera’s hangen bij zebrapaden. Als je bij rood licht oversteekt, komt je gezicht plus naam op een groot beeldscherm, zodat iedereen kan zien dat jij in de fout ging.’

‘En als christen moet je helemaal goed uitkijken.’ Lians vader zoekt op zijn telefoon. ‘Ik zal jullie een mail voorlezen die ik een paar maanden geleden kreeg van Shings moeder.’

‘Afgelopen week kwamen er vreemdelingen in het huis van onze broers en zussen om te kijken of het huis goed schoon was. Ze vonden Zhongs reisfolders en nodigden hem uit om mee op reis te gaan. Waar hij nu is, heeft hij geen bereik. Ik weet niet hoelang zijn reis gaat duren.’

Rob knippert met zijn ogen. ‘Een reis? Wat heeft dat met gevaar te maken?’

‘Alles’, zegt Lians vader. ‘Het is eigenlijk in geheimtaal geschreven, omdat de Chinese overheid ook e-mails controleert. Mijn schoonzus bedoelt met het huis van onze

broers en zussen het kerkgebouw waar zij samenkomen en de vreemdelingen zijn ...'

'De veiligheidsagenten van de Communistische Partij!' roept Jia. 'Die houden alles in de gaten. Als je ook maar een klein beetje kritiek hebt op de regering, en ze komen daarachter, dan is het foute boel.'

'Ze achtervolgen je', zegt Lian. 'Of je krijgt 's nachts enge telefoontjes.'

Het duizelt Rob. Zou dit echt waar zijn? Gebeuren zulke erge dingen werkelijk in deze tijd? Zijn blik glijdt langs de gezichten van Lians familie. Er is geen spoortje vrolijkheid meer op te zien. Ook Lian zelf kijkt ernstig voor zich uit.

Het moet dus wel waar zijn, want Lians ouders zijn zelf uit China afkomstig en hun familie woont er nog steeds.

Net als hij een vraag wil stellen, schraapt Lians vader zijn keel. 'Ik zal jullie vertellen wat er de afgelopen maanden met onze neef Shing is gebeurd.'

